

SISÄLLYS

JOHDANTO 8

1. Työ Fennadassa 18

Minna Santakari ja Juha Seitajärvi

”TYÖTÄ, RAKKAUTTA, KIUKUTTELUA, PALJON YSTÄVIÄ!”

– ELOKUVANTEKOA KULOSAAREN STUDIOILLA 20

Minna Santakari: Tennishalli Kulosaareen – Fennadan studion varhaisvaiheet 45

Minna Santakari: Kulosaarelaiset ja Fennadan studio 50

Minna Santakari: Näyttelijä Heidi Krohn Kulosaaren studioilla 54

Juha Seitajärvi: Roland af Hällströmin viimeisen elokuvan *Lain mukaan* (1956) kuvaukset 57

2. Fenno + Adams = Fennada 60

Outi Hupaniitty

PERHEPIIRISSÄ

– MÄKELÄT, ADAMSIT JA YHTEISTYÖYHTIÖ FENNADA-FILMI 62

Juha Seitajärvi: Fennon ja Adamsin studiot vuosina 1936–1950 90

Anneli Lehtisalo: ”Ei ole juuri ollut hyvää tavaraa myytäväksi” – katsaus Fennon ja Fennadan elokuvien ulkomaanvientiin 93

3. Adaptaatioita ja alkuperäiskäsikirjoituksia 106

Kimmo Laine

”JOKA AAMU NOUSIN KELLO 4 LUKEMAAN KIRJOJA”

– FENNADAN ADAPTAATIOT JA AIHEET 108

Tytti Soila: ... ja *Helena soittaa* – kioskikirjallisuutta ja populaarilajityyppejä 122

Ilmari Leppihalme: Ville Salmisen *Evakko* 126

Tytti Soila: ”Kovaa oli elämä erämailla” – *Punainen viiva* elokuvana 129

Tytti Soila: *Sissiluutnantti ja Sissit* – Paavo Rintala ja Mikko Niskanen 135

Mia Öhman: Miksei Paavo Rintala kirjoittanut Lenin-elokuvaa? 140

4. Farsseja, parodioita ja vanhan toistoa 144

Kimmo Laine

”MYÖNNYTYKSIÄ PAITSI LAADUN MYÖS AIHEEN KUSTANNUKSELLE”

– FENNADAN KOMEDIAT 146

Kalevi Koukkunen: Fennadan kirjailija Kaarlo Nuorvala 168

Outi Hupaniittu: ”Mutta naiselle aita on vieläkin korkeampi” – Ritva Arvelo pääsee ohjaamaan, koska muita ei ole 171

5. Toiveita, pettymyksiä ja film noiria 180

Jaakko Seppälä

KANSAINVÄLISIÄ VAIKUTTEITA JA TYÖVÄESTÖN TUNTEITA SOTIEN JÄLKEISESSÄ SUOMESSA

– SUOMALAISEN FILM NOIRIN SYNTY FENNOSSA JA FENNADASSA 182

Jaakko Seppälä: Neuvostoliiton varjossa – Fennon vakoiluelokuvat poliittisena viihteenä 206

Aymeric Pantet: Rolandin ja Eskon kaksitahoinen tekijyys – ja Debie-kamera 211

6. Fennada, nuoruus ja uusi elokuva 214

Tommi Römpötti

TERVEHENKISYYDESTÄ SUKUPOLVIEN VÄLISEEN KUILUUN

– NUORUUS SODAN JÄLKEISESTÄ FENNOSTA MODERNISOITUVAAN FENNADAAN 216

Tommi Römpötti: *Kurittoman sukupolven slangi* 240

Kimmo Laine: Fennada ja Intimiteatteri 247

Kimmo Laine: Matti Kassila, Fennada ja uuden elokuvan murros 250

Tommi Römpötti: ”Pitäähän sitä nuoren miehen kerran saada vähän mesoa” – *Rakkaus alkaa aamuyöstä* uuden ja vanhan välissä 254

7. Fennada ja televisio 262

Heidi Keinonen

”MINÄ EN MYYNYT FILMEJÄ TELEVISIONLLE”

– FENNADAN JA TELEVISION RISTEYMÄT 264

Heidi Keinonen: Nils Holm – elokuvan ja television palveluksessa 284

Heidi Keinonen: *Justus järjestää kaiken* televisiossa ja elokuvassa 287

Heidi Keinonen: *Täällä Pohjantähden alla* Fennadan ja Yleisradion yhteistuotantona 294

8. Fennadan viimeiset vaiheet 302

Outi Hupaniittu

JÄLKINÄYTÖS

– FENNADAN PITKÄT JÄÄHYVÄISET JA PERHEYHTIÖIDEN PÄÄTEPISTE 304

Juha Seitajärvi: Kulosaaren studioiden vuokraaminen ulkopuolisille tuotantoyhtiöille 1961–1983 326

Outi Hupaniittu: Adams-Filmin tulipalo 330

KIRJOITTAJAT 334

ABSTRACT 336

LIITTEET 337

Fennada-Filmin lyhytelokuvat 337

Fennada-Filmin pitkät elokuvat 346

Juha Seitajärvi: Elokuvien kuvauspaikat Kulosaarella 348

TEOSHAKEMISTO 356

HENKILÖHAKEMISTO 363